

**11 juli 2019 Feest van de h.Benedictus, patroon van Europa
lezingen: Spr. 2, 1-9; Kol. 3, 12-17; Lk. 22, 24-27.**

brs. en zrs.,

Als het mij te beurt valt dat ik de homilie mag verzorgen, dan kan het soms zijn dat ik moet zoeken naar een goede aanpak. De bijbelpassages liggen vast: maar hoe benader ik die, hoe actualiseer ik hen? Vandaag had ik daarbij last van een verstrooiende herinnering, die ik tenslotte maar als uitgangspunt heb genomen.

In de St.-Paulusabdij van Oosterhout had ik een medebroeder die ook hier in Egmond geen onbekende is geweest.

Hij heeft hier zelfs heel wat sporen nagelaten: hij schilderde het grote refterkruis dat nu in de oude kloostergang tegen de kapittelzaal hangt, hij maakte kopieën van de enige schilderijen uit de kerk van de Middeleeuwse abdij die bewaard zijn. Zij hangen in de abtskamer en de recreatiezaal, en hij ontwierp de glas-in-loodraampjes in de altarengalerij, het grote kruis boven het altaar waaraan een corpus van veel oudere datum is gehecht, hij ontwierp de abtsstaf en de pontificale zetel en heel wat liturgische voorwerpen, kelken, paramenten, reliekschrijnen en gebruiksvoorwerpen, kortom: zijn hand is overal speurbaar en wij zijn hem grote dank verschuldigd. Wie is die monnik: ik spreek over pater Jan Rahder (1912-2002) artistiek begaafd, diep vroom, een gezelligheidsmens, maar die ook lastig kon zijn voor zich zelf en voor zijn medebroeders, maar altijd recht door zee en trouw aan zijn monastieke professie. Hij had het bijzonder moeilijk met de vernieuwingen na het concilie, en zocht tijdelijk zijn heil in Vaals en meerdere jaren in Fontgombault, maar keerde toch steeds terug naar zijn abdij van professie. Hij is ook altijd graag naar Egmond gekomen en zoals gezegd, hij heeft veel voor de abdij gedaan. Maar dat ik nu aan hem dacht kwam door een andere eigenschap van hem: hij was een fanatiek puzzelaar. En dan niet zomaar een puzzel die je op een avond in elkaar steekt, maar een van duizenden stukjes, waarvoor je een paar tafels tegen elkaar moet zetten, en waarmee je een hele winter bezig bent. Ik herinner mij dat ik in de jaren '70 op een avond na een vergadering laat thuis kwam en door de kloostergang liep, en hem door de open deur in de grote recreatiezaal na elf uur nog gebogen boven zo'n puzzel zag staan, ingespannen zoekend naar het juiste stukje. Inzicht, overzicht, eindeloos geduld en passie. Met die eigenschappen kun je een ingewikkelde puzzel oplossen, diezelfde eigenschappen zijn ook nodig om te bouwen aan een gemeenschap, een kloostergemeenschap, een kerk, een

kleine of grote menselijke samenleving, een Europa. Dat beeld van pater Rahder boven zijn puzzel riep bij mij een ander beeld op, van Vader Benedictus die van boven naar Europa kijkt, neerkijkt op ontelbare puzzelstukjes, die bovendien allemaal zelfstandig bewegen. Hoe die massa te ordenen? Hoe daarin verband te zien, dat tot eenheid te brengen? Het beeld kwam waarschijnlijk in mijn hoofd omdat ik dinsdag met de novicen sprak over het kosmisch visioen waarin Benedictus heel de wereld als in één zonnestraal samengevat zag in het licht van God. Het was hem vergund om de werkelijkheid een ogenblik te zien a.h.w. vanuit het perspectief van de Schepper. Ook astronauten vertellen dat onze aarde er vanuit de ruimte buitengewoon mooi en liefelijk uitziet. Al kost het strijd om te overleven, het is prachtig om hier te mogen leven.

Benedictus zag de aarde beneden zich, maar hij stond zelf met het gelaat naar de Heer gewend, hij was in gebed. Zo wijst hij ons de weg.

Het is onze roeping om in deze wereld het zicht op God open te houden, om intens betrokken te zijn op onze wereld, zonder er in op te gaan, maar alles te zien in het perspectief van God die liefde is. Dan vallen de puzzelstukjes op hun plek, of beter, dan zien wij hoe elk puzzelstukje zijn plek heeft en kunnen wij ook in chaotische omstandigheden blijven vertrouwen dat het goed zal komen.

Op het wereldtoneel nemen de machthebbers de regie in handen. Naar eigen inzicht schuiven zij de puzzelstukjes, en proberen ze met elkaar in verbinding te brengen, zonder acht te slaan op de eigenheid van de gegeven werkelijkheid. Jezus leert zijn vrienden niet te heersen, maar te dienen. Langs die weg is Benedictus ons voorgegaan, en daarin is hij een leermeester. Eeuwenlang hebben zijn volgelingen school gemaakt en is een christenheid gegroeid waarin het zaad van het evangelie vrucht heeft gedragen. Voor sommigen was dat de volmaakte samenleving, waarnaar men met nostalgie terugblijkt. Maar we moeten erkennen dat er ook toen nog veel was wat niet beantwoordde aan een evangelische ethiek. Er was onderdrukking en geweld, discriminatie en ongelijkheid op velerlei terrein. En laten wij ons geen illusies maken, ook vandaag zijn wij nog steeds christenen in wording, of – om met vader Benedictus te spreken – mensen die enigszins een begin hebben gemaakt met een eerzaam leven. Wij staan in onze dagen voor een grote uitdaging om het evangelie te vertalen voor de mensen van onze tijd. Benedictus heeft dat voortreffelijk gedaan. Moge wij op zijn voorspraak langs die weg verder gaan, dienstbaar, dankbaar, met de vrede van Christus heersend in ons hart, eensgezind in de Geest van Jezus de Heer.